

Урок 3

В чому люди різні?

Наскільки різними є потреби людей?

Навчальні цілі	Учні будуть здатні визначити: • причини, чому деякі люди можуть не мати рівного доступу до освіти; • бар'єри рівності у великому суспільстві; • хто поділяє відповідальність за подолання бар'єрів рівності
Завдання для учнів	Учні: • критично аналізують гіпотетичну ситуацію, пов'язану з ключовими поняттями; • застосовують ключові принципи до їхніх власних соціальних ситуацій; • обговорюють ключові проблеми, порушені на уроці; • виконують письмове завдання.
Ресурси	• Копії історії
Методи	• Критичне мислення • Дискусія • Розвиток навичок письмового аргументування

Концептуальні поняття

Різноманітність: різноманітність існує не тільки стосовно етнічної групи та національності. Існує багато видів розбіжностей, що відрізняють людей один від одного та можуть спричинити серйозні соціальні збурення, особливо тоді, коли ті, хто в більшості або люди при владі, нічого не роблять через відсутність порозуміння та співчуття.

Рівноправність: існує два типи рівноправності – рівні можливості та рівноправність досягнення. Можна кожному надати рівні можливості (ходити до школи, наприклад), однак певні бар'єри (скажімо, обмежені можливості) подолати дуже складно. Рівноправність досягнення повинна спрямувати кожну дитину на здобуття освіти незалежно від її обмежених можливостей.

Дискримінація: упереджене ставлення до людини на ґрунті розбіжностей: расових, гендерних, сексуальних, вікових, віри тощо.

ХІД УРОКУ

Вчитель читає історію всьому класу (роздатковий матеріал для учнів 3.2). Ця історія порушує низку проблем, що можуть зосередити увагу учнів у міру вивчення даної історії. Для того щоб допомогти їм, учитель надає роздаткові матеріали 3.3 та пояснює наступне завдання.

Учні працюють у парах для визначення низки проблем, що стоять перед колективом Школи Надії. Вони все записують у формі першої колонки в розділі роздаткових матеріалів під назвою “Проблеми”. Далі вони мають запропонувати шляхи вирішення проблем (“Вирішення”) та додати відповідальних за їх вирішення (колонка “Відповідальність”). Остання колонка має бути вільною для наступного етапу.

Тоді учні презентують, порівнюють та обговорюють свої результати. Для підтримки презентацій учнів можна також приготувати все на фліпчарті та проекторі одночасно, а учні, що працюватимуть у парах, зможуть одночасно заповнити колонки в копіях роздаткових матеріалів.

Дискусія в класі

Учні можуть порушити такі питання, або вчитель може започаткувати дискусію, запитавши в них:

- Як ви вважаєте, директор школи досягнув своєї мети, ставлячись до кожного учня однаково?
- Як ви вважаєте, директор повинен поважати цінності батьків-біженців та навчати окремо хлопчиків і дівчаток? Подумайте про те, які можуть бути аргументи з різних позицій.
- Чи було б краще, якби діти-біженці навчалися окремо від інших учнів? Назвіть переваги та недоліки кожного підходу, перш за все, для учнів, а потім – для широкої громади.

Замість обговорення всіх питань, учням потрібно дати можливість опрацювати одне з питань більш детально. Для цього їм важливо розуміти, що в плюралістичному суспільстві люди мають різні потреби і що це може призвести до конфлікту. Саме тому важливо вирішувати дані конфлікти справедливо, приділяючи належну увагу всім індивідуальностям та окремим групам (див. Тему 4 для більш конкретної інформації про вирішення протиріч). У даному випадку школа може розглядатися як мікросуспільство, в якому молоді громадяни стикаються з тими самими типами проблем, які існують у суспільстві як такому.

Проблеми, наведені нижче, показують, якою багатогранною є ця історія, а також те, що її варто вивчати. Для більш детального її вивчення потрібен додатковий урок. Вчитель має вирішити, які аспекти потрібно вибрати для вивчення залежно від часу та рівня інтересу учнів.

Наскільки різняться учнівські освітні потреби?

Ключові питання полягають у тому, які саме учні мають відповідати, як вирішити дані проблеми в тому випадку, якщо їх проігнорує колектив коледжу (і якщо так, то чому).

Ці питання можуть бути представлені двома шляхами. Перший – розглядом тих потреб, що впливають на вирішення, або ігнорування певної проблеми. Другий – визначенням тих проблем, що можуть бути вирішені шкільною громадою.

З огляду на перший варіант, учні повинні зрозуміти специфічні потреби учнів-біженців (та місцевих учнів) через запитання: “Які права людини, або права дитини, були порушені по відношенню до дітей-біженців?”

Існує кілька категорій освітніх потреб. Учні можуть отримати приклади їх в історії та включити до четвертої колонки роздаткових матеріалів:

- емоційні;
- навчальні;

- релігійні;
- культурні;
- мовні;
- фізичні.

Для кожної категорії учні повинні навести власні приклади.

Відповідальність та її обмеження

Специфічні проблеми, порушені в історії, можуть привести до більш узагальненої дискусії про рівні права та освіти.

Чи легко надати кращу освіту для кожної дитини, відповідно до її власних потреб? Що може зробити школа та які проблеми вимагають підтримки ззовні, наприклад, додаткове фінансування з місцевих громад?

У даному випадку учні можуть піти шляхом аналізу, що дасть їм змогу знайти важливі ідеї для подолання комплексу проблем, які не можуть бути вирішені одним кроком, за цих умов розширенням школи, підготовкою вчителів за спеціальною програмою тощо. Такі заходи щодо освітніх змін були б бажаними, однак вони можуть ніколи не відбутись, оскільки залежать від політичних рішень (наприклад, стосовно визначення обсягу податків), які приймають інші люди (місцеві органи влади та міністерство освіти). Ті люди, хто лише думає про вжиття радикальних заходів, насправді не досягають результатів, окрім перекладення провини на інших. З другого боку, ситуацію можна покращити, зробивши певні кроки, які розглядаються в цьому випадку. Це можуть здійснити вчитель, директор або самі учні, якщо вони дійдуть згоди між собою.

Цього разу важливо заповнити третю колонку таблиці роздаткових матеріалів. Хто відповідальний, за що, хто в змозі змінити ситуацію? Учні можуть обговорити те, якими невеликими кроками можна змінити на краще ситуацію всередині шкільної громади, що є для цього і в чому полягають обмеження. Вони також можуть розглянути поєднання невеликих короткострокових та довгострокових заходів для вирішення ситуації.

Далі пропонується така форма роботи, як “школа – це життя, мікросуспільство”. Обговорення стратегій для розвитку школи спонукає учнів до роздумів над процесами прийняття рішень та стратегічним плануванням.

Школа - це життя

Учні можуть порівняти ситуацію, що склалась у Коледжі Надії (*Hope School*), з їх власною шкільною ситуацією, використовуючи наступні ідеї.

“Які перешкоди на шляху до здобуття освіти відчувають деякі учні у вашій школі? Хто відповідає за те, щоб опікуватися даними проблемами (наприклад, уряд, директор школи, вчителі чи самі учні)?”

Існують різні способи роботи над даним питанням. Воно може бути використане як тема для пленарної дискусії або інтерв'ю з іншими учнями, може бути темою проекту шкільної газети (див. Розділ 5).

Письмове завдання

В організації процесу вивчення та навчання важливою є впевненість: учні розуміють те, що вивчають, та зможуть оперувати отриманими знаннями. Одним із шляхів досягнення цього є поєднання пленарної дискусії з письмовим завданням. Це дає всім учням можливість подумати про питання, які обговорювались на пленарній дискусії, що особливо корисно для повільних і досконалих мислителів і тих, хто нерідко залишається незадіяним у дискусії, хоча фактично може багато сказати.

Вчитель повинен вирішити, які теми найкраще підходять для учнів, відповідають їх рівню розуміння. Можливо для учнів у даному випадку достатньо повторити дискусію та надати можливість ще раз висловити власну думку. У складнішій вправі учні можуть звернутись до поняття прав людини та питань нерівноправності в суспільстві, наприклад:

“Європейська конвенція про захист прав людини та Конвенція про права дитини заявляють, що обов’язком урядів є забезпечення освітою кожної дитини.

- Поясніть, як ви думаєте, чи задовольняє виконання даного обов’язку Коледж...
- Що потрібно, щоб дати дітям освіту, на яку вони заслуговують?
- Хто, на вашу думку, відповідальний за те, що сталося?
- На які інші сфери життя впливають результати нерівноправності в суспільстві?
- Обговоріть дані питання”.

Пропоновані результати пленарної дискусії (фліпчарт, заповнені роздаткові матеріали)

Допомога Коледжу Надії

Проблеми	Рішення	Відповідальні	Освітні потреби
(1) Діти біженців			
Мовні проблеми	Спеціальні курси	Директор, місцева влада	Мовні
Хлопчики не можуть спілкуватись (говорити)	Терапія, спеціальне навчання, супровід	Порада: директор, вчитель	Мовленнєві, емоційні
Дівчатка не можуть ходити	Медичне лікування. Спеціальний супровід. Поради батькам		Фізичні
(2) Біженці та місцеві учні			
Задирикуватість. Дратуючі погрози. Боротьба, бійка. Поранення	Дискусія в класі. Правила поведінки. Учні як спостерігачі	Вчителі. Учні. Батьки	Емоційні. Соціальні. Ставлення та цінності
(3) Вчителі			
Не можуть допомогти біженцям та місцевим учням	Менші класи. Класи, що можна переміщувати. Більше вчителів	Місцеві ради	Навчання. Мова. Культурні. Релігійні
(4) Батьки			
Що саме розділяє клас на хлопчиків та дівчаток	“Ні” ? “Так” ?	?	Культурні. Релігійні